

Olejek irysowy

Olejek irysowy o intensywnym, fiołkowym zapachu jest otrzymywany z korzeni i kłączy irysa bladego (*Iris pallida*) i irysa niemieckiego (*I. germanica*). W artykule przedstawiono opis botaniczny irysów, warunki ich uprawy i pozyskiwanie surowca do celów olejkowych. Podano sposoby izolowania olejku irysowego, jego cechy organoleptyczne, parametry fizykochemiczne i skład chemiczny. Scharakteryzowano irony, będące najważniejszymi składnikami olejku. Opisano wykorzystanie irysów i olejku irysowego w medycynie, aromaterapii i perfumerii.

Dr inż. Anna Lis

Substancje zapachowe w meandrach ustawodawstwa unijnego

Rozporządzenie określone w skrócie REACH, obowiązujące od 1 czerwca 2007 roku w UE wprowadziło ogromne zamieszanie w branży chemicznej. Obecnie we wszystkich firmach związanych z przemysłem chemicznym, w tym również producentów surowców zapachowych i kompozycji odbywa się szacowanie opłacalności prowadzonych produkcji. Nie wiadomo, jakie składniki pozostaną w ostateczności w palcu perfumiarzy. Niniejszy tekst odkrywa przed Państwem problemy, z jakimi musi zmierzyć się branża perfumeryjna na skutek działania rozporządzenia REACH.

Mgr Monika Kaleta

Olejki eteryczne o działaniu ośrodkowym

Olejki eteryczne znajdują zastosowanie w terapii łagodnych i średnio nasilonych zaburzeń układu nerwowego, takich jak stany nerwicowe, bezsenność, lęki czy depresja. Próbuje się je stosować także w terapii wspomagającej choroby Alzheimer'a. Przedstawiony przegląd obejmuje wyniki badań najczęściej wykorzystywanych olejków wraz z prawdopodobnymi mechanizmami, oraz charakterystykę działania neurotoksycznego.

Mgr Agnieszka Galanty
Mgr Justyna Makowska-Wąs
Prof. dr hab. Zbigniew Janeczko

Masaż aromaterapeutyczny w odnowie biologicznej

Nestor polskiej rehabilitacji, profesor Wiktor Dega już dawno zauważył, że „ruch może zastąpić prawie każdy lek, ale żaden lek nie zastąpi ruchu”. Zatem uprawianie wysiłku fizycznego, stało się nie tylko modne w obecnych czasach, ale przede wszystkim niezbędne, dla prawidłowego funkcjonowania organizmu człowieka. Brak ruchu może być przyczyną wielu dolegliwości. Jednocześnie zbyt intensywny wysiłek fizyczny, który jest nie prawidłowo dozowany, może prowadzić do negatywnych reakcji, co określa się mianem przetrenowania. Dotyczy to zarówno zawodników uprawiających sport wyczynowo, jak i osób sporadycznie zażywających wysiłku fizycznego. W celu złagodzenia niekorzystnych skutków treningu sportowego stosuje się wiele metod. Jedną z nich może być masaż wykonywany przy pomocy określonych mieszanek olejków eterycznych.

Mgr Tomasz Podgórski

Kolejne pseudoolejki na rynku

Na stronie internetowej www.olejkowo.pl pojawiły się w maju bieżącego roku w sprzedaży internetowej wyroby opatrzone nazwą „Naturalne olejki eteryczne”. Zdumienie budzi fakt, że produkty nazwane: Amber, Biały Bukiet, Bosman, Boss, Czereśnia, Egzotic, Femina, Fiołek, Kawa, Kokos, Konwalia, Lasers, Leśny, Lilia wodna, Łubin, Morski, Musk, Nagietek, Nimfetka, Ocean, Ogrody Paryża, Opium, Orchidea, Piżmowy, Polne kwiaty, Poranna Rosa, Poziomka, Romantic, Tabakowy, Vanessa, Wanilia, Wiosenna Bryza, Zielone Jabłuszko, oferowane są jako olejki eteryczne „posiadające wymagane atesty (jakie?) i „spełniające warunki IFRA”. W sumie oferowanych jest 46 „pseudoolejków”. Cena wyżej wymienionych produktów (butelka 5 ml) waha się w granicach 4÷5 zł. Klienci zostali wprowadzeni w błąd, ponieważ wyroby te z olejkami eterycznymi nie mają nic wspólnego. Są to syntetyczne substancje zapachowe stosowane np. w perfumerii, wyrobach chemii gospodarczej czy w odświeżaczach powietrza.

Definicję naturalnego olejku eterycznego i nazewnictwo precyzują międzynarodowe normy ISO 9235 i ISO 4720. W myśl tych, obowiązujących producentów norm, żadna kompozycja zapachowa nie jest olejkiem. Według definicji **olejki eteryczne są to substancje pochodzenia roślinnego pozyskiwane metodą destylacji z parą wodną lub przez wyciskanie, z różnych części roślin (kwiatów, liści, gałązek, korzeni, owoców i in.)**. Firma oferująca w sprzedaży internetowej kompozycje zapachowe jako naturalne olejki eteryczne nie przestrzega obowiązujących przepisów prawnych i wykazuje brak elementarnej wiedzy na temat wyrobów, które oferuje klientom. Na stronie sklepu widnieje adnotacja, że oferowane olejki spełniają wymagania IFRA.

Tymczasem Międzynarodowe Stowarzyszenie Badania Substancji Zapachowych (IFRA) zajmuje się opiniowaniem i regułami bezpieczeństwa obowiązującymi w branży perfumeryjnej, natomiast olejki eteryczne podlegają normom wydawanym przez Międzynarodową Organizację Standaryzacji (ISO) i te obowiązują producentów olejków

eterycznych. Na uwagę zasługuje fakt, że wyroby te są nieprawidłowo opisane, ponieważ przy każdym olejku powinna być podana nazwa wg INCI, tzn. Międzynarodowego Nazewnictwa Składników Kosmetycznych, której częścią składową jest nazwa łacińska rośliny, z której pozyskuje się olejek eteryczny. Na przykład:

Olejek cytrynowy

- nazwa wg INCI: *Citrus Medica Limonum Oil*,

Olejek anyżowy

- nazwa wg INCI: *Pimpinella Anisum Oil*.

Nie jest możliwe podanie takiej nazwy dla wymienionych wyżej produktów, ponieważ nie można otrzymać olejków z roślin, które w przyrodzie nie występują. Dlatego w imieniu Polskiego Towarzystwa Aromaterapeutycznego chcemy przestrzec czytelników, którzy chcieliby nabyć „olejki” w „olejkowie” i stosować je w zabiegach aromaterapeutycznych, przed zakupem tego typu wyrobów. Mogą to być substancje szkodliwe, gdyż osoby odpowiedzialne za wprowadzenie tych wyrobów na rynek ujawniły brak podstawowej wiedzy o olejkach eterycznych i brak świadomości, że wprowadzają na rynek syntetyczne substancje zapachowe nieznanej jakości. Zalecanie do inhalacji i kąpieli syntetycznych substancji zapachowych może rodzić poważne problemy zdrowotne u osób stosujących wyżej wymienione produkty. Jest to celowe wprowadzanie w błąd potencjalnych amatorów aromaterapii. Poza wymienionymi pseudoolejkami oferta w „olejkowie” jest bardzo szeroka. W przypadku oferty wyrobów kosmetycznych pod znanymi markami klient nie ma wątpliwości co do jakości oferowanych kosmetyków. Natomiast „pseudoolejki” są anonimowe, z oferty nie wynika kto jest ich producentem, co tym bardziej razi, gdyż wymaganiem ustawowym jest podanie nazwy producenta wyrobu, który jest wprowadzany do obrotu.

Zarząd PTA

/tt/